

Sygn. akt II Ka 281/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce II Wydział Karny

w składzie

Przewodniczący: SSO Anna Łaszcznych

Sędziowie: SSO Jarosław Bartkowiak

SSO Marek Konrad (spr.)

Protokolant: Luiza Ustaszewsska - Sęk

przy udziale Prokuratora: Adama Kolbusa

z udziałem oskarżycieli posiłkowych: K. W. i U. W.

po rozpoznaniu w dniu: 28.11.2013r.

sprawy oskarżonej: **R. C.**

oskarżonej o popełnienie czynu z art. 177§2kk.

z powodu apelacji: Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Wyszkowie, obrońcy oskarżonej R. C. oraz pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych: K. W. i U. W..

od wyroku Sądu Rejonowego w Wyszkowie z dnia 27.03.2013r. w sprawie IIK 304/12.

orzeka:

I. Uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wyszkowie.

Sygn. akt IIKa 281/13

UZASADNIENIE

R. C. oskarżona została o to, że:

I. W dniu 18 listopada 2011r. na trasie (...)w m. L. Gm. W. nieumyślnie naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, iż kierując samochodem m-ki C. (...) o nr rej. (...) nie dostosowała prędkości do panujących warunków drogowych, wskutek czego straciła panowanie nad kierowanym przez siebie pojazdem, po czym uderzyła w barierę ochronną znajdującą się po lewej stronie drogi, a następnie uderzyła w jadący obok niej w tym samym kierunku samochód ciężarowy marki R. (...) o nr rej. (...) z naczepą, kierowany przez J. W.w wyniku czego pojazd ten uderzył w barierkę ochronną i po jej przerwaniu stoczył się z nasypu znajdującego się po prawej stronie drogi, przewrócił na prawy bok do rowu odwadniającego wypełnionego wodą, co spowodowało, iż J. W. poniósł śmierć na miejscu zdarzenia w wyniku nagłego zatrzymania krążenia spowodowanego utonięciem

Tj. o czyn z art. 177§2kk

Sąd Rejonowy w Wyszkowie wyrokiem z dnia 27.03.2013r. w sprawie IIK 304/12, oskarżoną R. C. uznał za winną tego, że w dniu 18 listopada 2011r. na trasie (...) w m. L. Gm. W. nieumyślnie naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, iż kierując samochodem m-ki C. (...) o nr rej. (...) nie dostosowała prędkości do panujących warunków drogowych wskutek czego straciła panowanie nad kierowanym przez siebie pojazdem, po czym uderzyła w barierę ochronną znajdującą się po lewej stronie drogi, a następnie uderzyła w jadący obok niej w tym samym kierunku samochód ciężarowy marki R. (...) o nr rej. (...) z naczepą, kierowany przez J. W. w wyniku czego pojazd ten uderzył w barierę ochronną i po jej przerwaniu stoczył się z nasypu znajdującego się po prawej stronie drogi, przewrócił się na prawy bok do rowu odwadniającego wypełnionego wodą, co spowodowało, iż J. W. doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci obustronnego złamania żeber III w linii mostkowej, poprzecznego złamania trzonu mostka w połowie jego długości, czym wyczerpała dyspozycję art. 177§2kk i za to skazując ją wymierzył jej arę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której to wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat.

Rozstrzygnął o kosztach sądowych w tym opłacie

Apelacje od przedmiotowego wyroku wnieśli: Prokurator Prokuratury Rejonowej w Wyszkowie, obrońca oskarżonej oraz pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Wyszkowie wyrok zaskarżył w całości na niekorzyść oskarżonej i zarzucił mu:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść polegający na uznaniu, iż zgromadzony materiał dowodowy nie dał podstaw do przyjęcia, iż pomiędzy działaniem R. C. polegającym na nieumyślnym naruszeniu zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym a śmiercią J. W. istnieje ścisły związek przyczynowo – skutkowy, podczas gdy prawidłowa analiza materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie winna prowadzić do wniosku, iż w/w dopuściła się czynu z art. 177§2kk skutkiem którego była śmierć pokrzywdzonego

- obrazę przepisów postępowania mająca wpływ na treść orzeczenia – art. 424§1pkt1i2kpk, poprzez występującą w uzasadnieniu sprzeczność pomiędzy ustalonym przez Sąd stanem faktycznym a dowodami, które Sąd uznał za udowodnione oraz zaniechania wskazania na jakich dowodach Sąd oparł tezę, iż obrażenia stwierdzone u J. W. są obrażeniami ciężkimi,

W konkluzji apelacji ten skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wyszkowie

Obrońca oskarżonej zaskarżył wyrok w części – w zakresie pkt. I i II na korzyść R. C. i zarzucił mu:

-1. obrazę przepisów postępowania mająca wpływ na treść orzeczenia – art. 7,w zw. z art. 410 i art. 424§1pkt2kpk poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów a w szczególności wybiórczo i fragmentarycznie potraktowanej opinii lekarza patomorfologa, skutkującej przyjęciem, że uraz którego doznał pokrzywdzony w postaci obustronnego złamania żeber III w linii mostkowej i poprzecznego złamania trzonu mostka, stanowi ciężki uszczerbek na zdrowiu i brak wskazania w uzasadnieniu orzeczenia podstaw do takiego stwierdzenia, a konsekwencji:

2. błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść wyroku, polegający na przyjęciu na podstawie dowolnej oceny opinii biegłego patomorfologa, że oskarżona popełniła czyn, który spowodował ciężki uszczerbek na zdrowiu pokrzywdzonego J. W. w sytuacji gdy z opinii biegłego patomorfologa wynika, że obrażenia doznane przez pokrzywdzonego skutkowały u niego rozstrój zdrowia trwający powyżej 7 dni o jakim mowa w art. 157§1kk co doprowadziło do przyjęcia błędnej kwalifikacji czynu z art. 177§2kk zamiast art. 177§1kk.

W konkluzji apelacji ten skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia, poprzez wyeliminowanie z opisu czynu stwierdzenia, iż „J. W.doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci obustronnego złamania żeber III w linii mostkowej, poprzecznego złamania trzonu mostka w połowie jego długości” i zastąpienie do słowami: „J. W. doznał obrażeń ciała określonych w art. 157§1kk w postaci obustronnego złamania żeber III w linii mostkowej, poprzecznego

złamania trzonu mostka w połowie jego długości” oraz przyjęcie, że czyn oskarżonej wypełnił znamiona czynu z art. 177§1kk i wymierzenie jej kary stosownej do przepisów powołanego artykułu z uwzględnieniem okoliczności łagodzących wskazanych w uzasadnieniu wyroku a więc w dolnym wymiarze jej ustawowego zagrożenia.

Pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść czego następstwem było niewłaściwe zastosowanie przepisu prawa materialnego – art. 177§2kk poprzez bezpodstawne przyjęcie, że skutkowy charakter tego przestępstwa uprawnia do twierdzenia, iż w zrekonstruowanym stanie faktycznym sprawy, fakt niedostosowania przez oskarżoną prędkości do panujących warunków drogowych, wskutek czego straciła ona panowanie nad kierowanym przez siebie pojazdem i spowodowała wypadek drogowy, nie pozostaje w związku przyczynowym z następstwem wypadku to jest śmiercią pokrzywdzonego, określonym treścią art. 177§2kk
2. obrazę przepisu postępowania, która miała wpływ na treść wyroku to jest art. 410kpk poprzez oparcie się Sadu I instancji jedynie na części materiału dowodowego ujawnionego na rozprawie i dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego w ten sposób, że przyjął on, iż na skutek w postaci śmierci pokrzywdzonego nie pozostawał z normatywnym związku przyczynowym z zachowaniem oskarżonej,
3. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku to jest art. 424§1pkt1kpk poprzez brak wskazania przez Sąd I instancji dlaczego nie uznał za wiarygodne dowodów w postaci zeznań świadków – załogi straży pożarnej prowadzącej akcję ratunkową na miejscu zdarzenia a następnie braku wskazania dlaczego wyprowadził wnioski przeciwne wobec treści ww. zeznań.

W konkluzji apelacji ten ze skarżących wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd zważył co następuje:

Apelacje są o tyle skuteczne, iż doprowadziły do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Zdaniem Sądu Okręgowego za w pełni uzasadniony uznać bowiem należy zarzut błędu w ustaleniach faktycznych a dotyczący uznania przez Sąd Rejonowy, iż oskarżona swoim zachowaniem spowodowała skutki w postaci ciężkiego uszczerbku na zdrowiu J. W., co z kolei skutkowało przyjęciem przez Sąd Rejonowy, kwalifikacji prawnej jej zachowania, jako występku z art. 177§2kk.

Błąd w ustaleniach faktycznych, który wskazano wyżej, jest zaś następstwem obrazę przepisów postępowania – w szczególności art. 7kpk.

Ta okoliczność skutkowałą uchyleniem zaskarżonego orzeczenia.

Niezależnie od faktu zgonu pokrzywdzonego, analiza materiału dowodowego w sprawie wskazuje, iż na żadnym etapie postępowania, nie było mowy o obrażeniach ciała jakich doznał J. W., jako takich, które skutkować mają ciężkim uszczerbkiem na jego zdrowiu. Jak wynika to bowiem z treści opinii lekarza patomorfologa, obrażenia w postaci złamania żeber i mostka są obrażeniami skutkującymi rozstrój zdrowia na okres powyżej 7 dni, nie zaś takimi, które powodują ciężki uszczerbek na zdrowiu.

Tym samym kwalifikacja prawna zachowania oskarżonej, przyjęta przez Sąd Rejonowy budzi wątpliwości.

Konsekwencją ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy winno bowiem stać się przyjęcie, iż oskarżona swoim zachowaniem wyczerpała znamiona czynu określonego w art. 177§1kk i skazanie jej za popełnienie tego właśnie czynu, nie zaś z art. 177§2kk.

Sąd Rejonowy ustalając stan faktyczny uznał, iż wskutek wypadku pokrzywdzony doznał uszczerbku na zdrowiu o charakterze ciężkim i pomimo konsekwencji z jaką operuje tym pojęciem w uzasadnieniu orzeczenia, nie wskazał dlaczego takie ustalenia poczynił.

Skoro zaś takie ustalenia – prowadzące do zmiany opisu czynu zostały poczynione, uzasadnienie orzeczenia winno zawierać wskazanie okoliczności, jakimi kierował się w tej kwestii Sąd Rejonowy.

Uniemożliwia to zaś kontrolę instancyjną orzeczenia.

Na marginesie powyższego, stwierdzić należy nietrafność sformułowania zarzutów dotyczących naruszenia art. 424kpk, które to naruszenie miało mieć wpływ na treść orzeczenia.

Niezależnie bowiem od tego czy uzasadnienie orzeczenia sporządzone zostało z obrazą art. 424kpk naruszenie tego przepisu nigdy samo w sobie nie będzie miało wpływu na treść samego orzeczenia.

Kwestia ta była wielokrotnie podnoszona w judykaturze a Sąd Okręgowy w pełni podzielając ten pogląd, pominię szersze omawianie tej kwestii.

Jednocześnie Sąd Okręgowy pragnie zwrócić uwagę na jeszcze jedną okoliczność odnoszącą się do obrażeń pokrzywdzonego.

Jak wynika z opinii – w szczególności z treści opinii ustnej biegłego R., obrażenia ciała w postaci złamania żeber oraz mostka, jakich doznał J. W., miały charakter obrażeń przeżyciowych. Okoliczność ta nie budzi zdaniem Sądu Okręgowego wątpliwości.

Jednakże ważną okolicznością jest to, w jakich faktycznie okolicznościach w istocie mogły one powstać. Jak podniósł biegły - mogły być spowodowane samym wypadkiem – uderzenie pokrzywdzonego w kierownicę, mogły jednakże powstać także w wyniku akcji reanimacyjnej.

Jakkolwiek dokumentacja medyczna (k. 2) nie zawiera w swojej treści informacji by akcją reanimacyjną przeprowadzano, o tyle biegły R. całkowicie takiej możliwości nie wykluczył stwierdzając, że mogła być ona wstrzymana w bardzo krótkim czasie od jej rozpoczęcia.

Tym niemniej **mogła** być prowadzona a skoro tak to obrażenia ciała J. W. mogły powstać w jej wyniku.

Sąd w tej kwestii winien przy ponownym rozpoznaniu sprawy wysłuchać lekarza, który przybył na miejsce zdarzenia i sporządził dokumentację zawartą na k.2 akt. Wysłuchanie takie, usunie zdaniem Sądu Okręgowego, wszelkie wątpliwości co do genezy obrażeń pokrzywdzonego.

Kwestia ta ma znaczenie o tyle, iż może skutkować zmianą kwalifikacji prawnej zachowania oskarżonej o ile okaże się, iż nie ponosi ona także odpowiedzialności za powstanie obrażeń u pokrzywdzonego a pozostały materiał dowodowy nie pozwoli na przypisanie jej skutku w postaci śmierci pokrzywdzonego.

Jednocześnie podnieść należy, iż zasadniczo Sąd Okręgowy nie będzie wypowiadał się co do zarzutu dotyczącego związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem oskarżonej a skutkiem w postaci śmierci kierującego samochodem R. (...).

Kwestia ta bowiem – niewątpliwie nader istotna z punktu widzenia oceny zachowania oskarżonej, w kontekście możliwości przypisania jej popełnienia przestępstwa wypadku drogowego stypizowanego w treści art. 177§2kk, winna stanowić jedno z podstawowych ustaleń Sądu Rejonowego przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Wypowiedzenie się - pozytywne bądź negatywne w tym zakresie przez Sąd Okręgowy, może wręcz uniemożliwić dokonanie samodzielnych ustaleń przez Sąd Rejonowy.

Jednakże w tym zakresie, w szczególności zważywszy na przyczynę zgonu J. W., Sąd Rejonowy musi oprzeć swoje ustalenia na wszystkich dowodach odnoszących się do tej kwestii – zeznaniach świadków osób, które przybyły na miejsce zdarzenia bezpośrednio po jego zaistnieniu – M. D., jak również tych, które uczestniczyły w akcji ratunkowej.

Wydaje się, iż w kwestii tej istotne jest ustalenie czy w istocie pokrzywdzony w momencie sprawdzania przez świadka D. oznak życia w istocie żył.

Sąd powinien poczynić ustalenia – np. przesłuchując na tę okoliczność lekarza przybyłego na miejsce zdarzenia, który stwierdził zgon, dotyczące właśnie czasu zgonu J. W..

Istotne wydaje się także ustalenie czasu po jakim J. W. został wydobyty z kabiny pojazdu, po jego zsunięciu się z nasypu – w tej kwestii Sąd może się posiłkować zeznaniami osób prowadzących akcję ratunkową oraz innych świadków.

Dopiero tak przeprowadzone postępowanie dowodowe – właśnie pod kątem istnienia związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem a śmiercią J. W., pozwoli na jednoznaczne wypowiedzenie się w kwestii istnienia bądź nie tego związku, a tym samym możliwości uznania winy oskarżonej w zakresie art. 177§2kk w kształcie jaki został zaprezentowany przez oskarżyciela.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien zatem przeprowadzić wnikliwie postępowanie dowodowe kierując się wyżej opisanymi wskazaniem – w szczególności postępowanie odnosząc do istnienia związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem oskarżonej a skutkiem w postaci śmierci kierującego pojazdem R. (...).

Winien także poczynić starania co do ustalenia genezy powstania obrażeń ciała u J. W..

W razie złożenia wniosku w tym zakresie – Sąd winien sporządzić uzasadnienie mając na uwadze treść art. 424kpk., w szczególności wskazując na elementy jakie uznał za podstawę ustaleń dotyczących kwalifikacji prawnej czynu oskarżonej.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.